

دزدی از جیب همه شدگان

روایت فساد در تاسین اجتماعی در دوره سعید مرتضوی

سعید مرتضوی

نماینده ویژه رئیس جمهور

و مدیر عامل صندوق تاسین اجتماعی

کیهان

KAYHANLONDON

گزارش ویژه کیهان لندن

سعید مرتضوی برای بسیاری از روزنامه‌نگاران ایرانی نامی آشنا و همراه با خاطرات تلخ بازجویی و بسته شدن روزنامه‌های متعدد در زمان ریاست او بر شعبه ۱۴۱۰ دادگاه انقلاب معروف به دادگاه مطبوعات است. او پیش از این مدتی قاضی دادگاه امنیتی تهران بود که وظیفه صدور احکام وزارت اطلاعات را بر عهده داشت.^۱

توقیف ۱۸ روزنامه در یک روز و ۱۲۰ روزنامه و نشریه در زمان مسئولیت‌های قضایی، پرونده مرگ زهرا کاظمی، فروش سوالات کنکور دانشگاه آزاد و حوادث بازداشتگاه کهریزک بخش دیگری از پرونده‌های سعید مرتضوی است. جدا از اینها نام او بعدها در پرونده‌های فساد در تامین اجتماعی که او بعد از حوادث انتخابات سال ۸۸ به ریاست آن منصوب شده بود مطرح است.

از جنایت در کهریزک تا ستاد مبارزه با قاچاق

پس از انتخابات سال ۸۸ و اعتراض مخالفان دولت به نتایج اعلام شده از سوی وزارت کشور، موج دستگیری معترضان بالا می‌گیرد. بعد از ۱۸ تیر ۸۸ بود که بعد از مدتها نام بازداشتگاه شورآباد (معروف به کهریزک) مجدداً به گوش‌ها خورد. بازداشتگاهی که در اختیار نیروی انتظامی بود تا به تعبیر خودشان «اراذل و اوباش» را در آن «با شرایط زیستی سختگیرانه» تحت طرح ارتقا امنیت اجتماعی (که اتفاقاً مرتضوی از بانیان اصلی آن بود) «تادیب» کند.^۲ اما حالا به دستور سعید مرتضوی، دادستان تهران، بازداشت شدگان آنروز به دلیل تکمیل ظرفیت بازداشتگاههای شهر از زندانیان روزهای گذشته، بخشی از بازداشت شدگان راهی کهریزک می‌شوند. مکانی که حتی تا امروز وقتی با آزادشدگان از آن بازداشتگاه را از آن صحبت می‌کنیم با وحشت از آن سخن می‌گوییم.^۳

پس از اینکه رهبر جمهوری اسلامی بدون نام بردن از کهریزک، دستور تعطیلی بازداشتگاهی «غیر استاندارد» را صادر کرد^۴، بسیاری منجمله هیات تحقیق و تفحص مجلس شورای اسلامی، مرتضوی را مسئول اصلی این جنایت می‌دانستند.^۵ بعد از این گزارش‌ها بود که صادق لاریجانی؛ رئیس قوه قضائیه ایران دستور برکناری مرتضوی از دادستانی را صادر کرد^۶، اما این پایان پیشرفتهای او نبود. او پس از مدتی به دستور همان رئیس به معاونت دادستان کل کشور منصوب شد^۷، انتصابی که به گفته ناصر سراج؛ معاون وقت دادستان کل کشور به آن عنوان «معاون مطلق» داد که در «چارت» سازمان قضائی ایران جایی ندارد. در همین روزها که مرتضوی مشغول امور اداری در قوه قضائیه بود از سوی محمود احمدی نژاد به عنوان نماینده ویژه رئیس جمهوری و رئیس ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز منصوب شد.^۸

مرتضوی در جایگاه جدید، دوستان قدیم خود را فراموش نکرد و معاون سابقش علی اکبر حیدری فرد که در دستور انتقال زندانیان به بازداشتگاه کهریزک را صادر کرده بود را به عنوان مشاورش خودش در ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز منصوب کرد.^۹

کارنامه مرتضوی در این ستاد نیز سالها بعد مشخص شد. با اینکه او مدعی بود در مدت کوتاهی توانسته بود میزان قاچاق در کشور را ۶ میلیارد دلار کاهش دهد، اما به گفته علیرضا بیات، معاون برنامه ریزی ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، هیچ برآوردی از میزان قاچاق در کشور مابین سالهای ۸۷ تا ۹۲ ثبت نشده است.^{۱۰}

انتصاب پر دردر

تنها چند روز مانده به تعطیلات نوروز سال ۱۳۹۱ است که بسیاری از مطبوعات داخلی ویژه‌نامه‌های نوروزی خود را منتشر کردند و به خبرنگاران مرخصی داده‌اند که خبری به مانند بمب منفجر می‌شود. «سعید مرتضوی به عنوان نماینده ویژه رئیس جمهور و مدیر عامل جدید صندوق تامین اجتماعی کشور منصوب شد» این خبر پایان تمام شایعاتی بود که در چند هفته پیش از آن مطرح شده و حتی با تهدید نمایندگان مجلس شورای اسلامی روبرو شده بود.^{۱۱} تعدادی از نمایندگان مجلس بنا به عدم تجربه مدیریتی سعید مرتضوی در

حوزه مدیریت مالی و بیمه، انتصاب او را با تهدید استیضاح وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی همراه کرده بودند.

اما آنچه مشخص بود تصمیم احمدی نژاد برای این انتصاب جدی بود. بعدها شیخ الاسلامی وزیر وقت تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفته بود که در آن انتصاب «تسلیم نظر رئیس جمهور» بوده **است**^{۱۳}. مرتضوی در مراسم تودیع خود ضمن سپاسگذاری از «حسن ظن و اعتماد رئیس جمهور» برنامه‌های خود را ارائه می‌دهد. در بخشی از این برنامه نکته‌های مطرح شد که آنروزها کمتر به آن توجه شد، سعید مرتضوی بخشی از برنامه‌های خود برای صندوق تامین اجتماعی کشور را «تبدیل تمرکز اصلی سرمایه گذاری‌های صندوق و شرکت‌های وابسته بر حوزه‌هایی که به رفع تحریم‌های کشور بیانجامد (تبدیل شرکتهای صندوق به بازوی بزرگ نظام برای رفع تحریم‌ها)» بیان می‌کند^{۱۴}.

مرتضوی در حالی به ریاست این صندوق منصوب می‌شد که گزارش هیات تحقیق و تفحص مجلس از آن صندوق در دوران صادق محصولی فساد ۷۰۰ میلیاردی را نشان می‌داد. فساد که به گفته سلیمان جعفرزاده؛ رئیس هیات تحقیق و تفحص از تامین اجتماعی و شرکت‌های زیر مجموعه آن اگر تحقیقات ادامه پیدا می‌کرد بالغ بر ۳ هزار میلیارد تومان می‌شد^{۱۵}.

به هر روی اعتراضات به انتصاب مرتضوی در میان مجلسی‌ها از همان ابتدا با دلایل گوناگونی از نقض اساسنامه صندوق تامین اجتماعی تا **نقش**^{۱۶} او در پرونده کهریزک آغاز می‌شود^{۱۷}. با اصرار دولت به باقیماندن مرتضوی در سمت جدید، طرح استیضاح شیخ الاسلامی به جریان می‌افتد تا اینکه در جلسه علنی مجلس شورای اسلامی اعلام می‌شود در جلسه‌ی «حکمت» میان مرتضوی و نمایندگان مجلس او «قول و قسم شرافت» داده است که از سمت خود کناره‌گیری می‌کند و به همین دلیل نمایندگان امضای خود برای استیضاح را پس **گرفته‌اند**^{۱۸}. اما بعد از جلسه مشخص شد که «قول شرف»! مرتضوی اعتباری ندارد و او به سر کار خود بازگشت. اینبار تنی چند از نمایندگان به دیوان عدالت اداری شکایت کردند تا انتصاب مرتضوی را از این طریق نقض کنند. پس از این بود که دیوان عدالت اداری بنا به نقض اساسنامه صندوق تامین اجتماعی و عدم صلاحیت سعید مرتضوی، انتصاب او را خلاف قانون و رای برکناری سعید مرتضوی را صادر **نمود**^{۱۹}. ۱۰ روز پس از این حکم است که محمدرضا رحیمی اصلاحیه اساسنامه صندوق تامین اجتماعی را ابلاغ می‌کند تا بر اساس آن این صندوق به سازمان تبدیل شود و شرایط احراز صلاحیت برای مدیریت در این سازمان بر عهده معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی ریاست جمهوری قرار **گیرد**^{۲۰}. این در حالی است که پیشتر محمدرضا رحیمی تاکید کرده بود که حکم دیوان عدالت اداری مبنی بر برکناری مرتضوی اجرا نخواهد شد^{۲۱}. اما اینبار محمد جعفر منتظری؛ رئیس دیوان عدالت اداری وارد میدان می‌شود و به هیات عمومی دیوان عدالت اداری شکایت می‌کند و این هیات مجدداً رای به لغو اصلاحیه اساسنامه از سوی دولت و انتصاب سعید مرتضوی به ریاست سازمان جدید التاسیس تامین اجتماعی **داد**^{۲۲}. اما باز هم این مرتضوی است که بر خلاف احکام صادره از سوی دیوان عدالت اداری و حتی **اعلام**^{۲۳} رئیس مجلس بر غیرقانونی بودن تغییر اساسنامه صندوق تامین اجتماعی توسط هیات دولت، بر سر کار مانده است.

سرانجام استیضاح شیخ الاسلامی در دستور کار قرار می‌گیرد. علی لاریجانی در جلسه استیضاح تأیید کرد که محمود احمدی نژاد او را در صورت ادامه‌ی موضوع، تهدید به افشاکاری در مورد بستگانش کرده **است**^{۲۴}. به هر روی جلسه استیضاح برگزار شد و محمود احمدی نژاد **فیلمی**^{۲۵} را که به صورت مخفیانه از دیدار فاضل لاریجانی و سعید مرتضوی تهیه شده بود را در مجلس به نمایش گذاشت و پس از نمایش آن **گفت**^{۲۶}: «مسائل جای دیگری است. چرا امروز شیخ الاسلام باید اینجا محاکمه شود؟» اینجاست که جلسه به تشنج کشیده می‌شود. جلسهای که به تعبیر علی لاریجانی «شئونات جمهوری اسلامی» در آن از سوی احمدی نژاد رعایت نشد. به هر روی با تمام این تنشها و افشاکاری‌ها نمایندگان مجلس شورای اسلامی رای به استیضاح شیخ الاسلامی می‌دهند.

اتفاقات آنروز مجلس صدای رهبر جمهوری اسلامی را درآورد و ضمن «زیاده روی» خواندن دفاع علی لاریجانی پیرامون صحبت‌های احمدی نژاد و فیلمی که او منتشر کرده بود **گفت**^{۲۷}: «متأسفانه رئیس یک قوه به استناد یک اتهام ثابت نشده و حتی مطرح نشده در دادگاه، دو قوه دیگر یعنی مجلس و قوه قضاییه را متهم ساخت. که کاری بد، غلط، نامناسب، خلاف شرع، خلاف قانون و خلاف اخلاق بود».

پشت پرده اصرارها

در آن روزها شاید برای خیلی‌ها مشخص نبود دلیل اصرار محمود احمدی نژاد بر حفظ سعید مرتضوی در چیست. اما این روزها هرچه می‌گذریم زوایای جدیدی از فساد موجود در دوران هرچند کوتاه سعید مرتضوی بر صندوق و سازمان تأمین اجتماعی مشخص می‌شود. جدا از تمام گزارش‌های نیمه رسمی، گزارش هیات تحقیق و تفحص مجلس از سازمان تأمین اجتماعی بخشی از این فساد را روشن می‌کند:

(۱) دریافت ارز دولتی (مرجع) در بخش پتروشیمی و فروش محصولات به قیمت ارز آزاد

(۲) واگذاری انحصاری ۱۳۸ (از مجموع ۲۰۷) شرکت تابعه شرکت سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی (شستا) تا سقف ۴ میلیارد یورو به شرکت سورینت قشم به مدیریت بابک زنجانی

(۳) پرداخت موارد متعدد پاداش و حق ماموریت از سال ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۲

سال ۸۷ تعداد ۷۷ سکه به اعضای شورای عالی وقت سازمان و ۷۱ سکه به فعالین و اعضای کانونهای کارگری اعطاء شده است. در سال ۸۸ حدود ۹۸۰ میلیون تومان بابت ۵۳۲ فقره کمک پرداخت شده است که عمده آن مربوط به کمک به بیمه شدگان بوده است. در این سال ۱۷ میلیون ۲۰۰ هزار تومان به خبرنگاران و روحانیون و هم چنین ۱۴۰ میلیون تومان کمک به بیمه شدگان معرفی شده از سوی نمایندگان مجلس سند خورده است.

بخشی از لیست مبالغ پرداخت شده در سال ۹۱ و شش ماهه اول ۹۲

مبلغ - تومان	موضوع
۵۰ میلیون	کارت هدیه اختصاصی به آقای رحیمی معاون اول وقت رئیس جمهوری (تحويل به رئیس دفتر آقای ترابی جهت مساعدت به ایتم و هزینه درمان مراجعین با اولویت بیمه شدگان تأمین اجتماعی)
۱۰۰ میلیون	اسدالله عباسی، سرپرست وقت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
۱۰۰ میلیون	شیخ الاسلامی معاون وقت اجتماعی رئیس جمهور
۵۰ میلیون	تومان کارت هدیه به عباسی سرپرست وقت وزارتخانه
۵ میلیون	کارت هدیه به صدوقی، دبیر هیأت دولت
۱۰ میلیون تومان	کارت هدیه به شیرمردی، ستاد نماز جمعه تهران
۱۰ میلیون تومان	پرسنل نهاد ریاست جمهوری بصورت هدیه
۱۰۰ میلیون	وام قرض الحسنه به شیخ الاسلامی معاون اجتماعی وقت رئیس جمهور حسب مصوبه هیأت مدیره سازمان
۲۲ میلیون و ۵۰۰ هزار	بن رفاه تحويل به آقای ضابطی مدیرکل روابط عمومی جهت توزیع بین خبرنگاران
۱۰ میلیون	بن رفاه به دفتر بازرسی ویژه رئیس جمهوری وقت بابت پاداش گزارش مربوط به تأمین اجتماعی
۷۰ میلیون	کانون نخبگان عدل تهران توضیح: سعید مرتضوی نائب رئیس هیأت مدیره این کانون بود.
۲۵۰ میلیون	(کمک هزینه ساخت سالن آموزشی) به کانون نخبگان عدل تهران
۵۲ میلیون و ۷۵۰ هزار	۲ فقره وام قرض الحسنه به آقایان پارسا و رضوانی اعضاء هیأت امنا صندوق
۵۰ میلیون	وام مسکن به روحبخش
۴۸ میلیون	پرداخت به ۴ عضو هیأت امنا سازمان (علی یوسف پور - غلامحسین رضوانی - سیدمحمد یار احمدیان و محمد پارسا) حسب نظر وزیر وقت.

جهت توزیع به هر یک از اعضاء هیأت مدیره سازمان	۳۰ میلیون تومان وجه نقد و ۱۵ میلیون تومان کارت هدیه
هدیه	۱۲۸ سکه تمام بهار آزادی
هدیه	۴۳۵ سکه تمام بهار آزادی
وام قرض الحسنه به مدیر عامل و کلیه اعضاء هیات مدیره	۵۰ میلیون
کارت هدیه خریداری و تحت عناوین مختلف	۲ میلیارد ۹۱۲ میلیون و ۸۶۶ هزار
کارت هدیه	یک میلیارد و ۷۷۰ میلیون و ۲۰۰ هزار
توضیح: تنها ۴۶۲ میلیون و ۲۲۲ هزار و ۲۰۰ تومان به کسانی است که جهت امورات حقوقی از جمله تهیه پیش نویس قانون تأمین اجتماعی با سازمان همکاری نموده اند پرداخت شده است.	
کارت هدیه به ۳۷ نماینده مجلس (با درج کد در اسناد و بدون ذکر مشخصات)	۱۳۳ میلیون و ۵۰۰ هزار
وجه نقد به ناصر برهانی، دبیرکل جبهه متحد کارگران ایران اسلامی	۴۵ میلیون
پاداش به اعضاء هیأت مدیره، مدیران عامل، معاونین و دست اندرکاران سازمان از سال ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۲	۶ میلیارد
توضیح: این رقم در تاریخ ۲۱/۵/۱۳۹۱ تنها چند روز مانده به پایان مدت مأموریت دولت محمود احمدی نژاد به تصویب رسیده است.	
بن رفاه در قالب پاکتهای ۲۰۰ هزار تومانی به شرکت کنندگان در جشن مبعث از سوی علی روح بخش مشاور اجرایی وقت	۵۰ میلیون
توضیح: براساس گزارش اداره کل روابط عمومی سازمان این جشن به مناسبت آئین افتتاح جبهه متحد کارگران ایران اسلامی این جشن برگزار شده و در این مراسم شیخ الاسلامی، سعید مرتضوی و هما فلاح تفتی (همسر سعید مرتضوی) حاضر بوده اند.	
به علی اکبر خبازها بابت مساعدت به کانون عالی کارگران بازنشسته و مستمری بگیران سازمان تأمین اجتماعی	۹۶ میلیون
پرداخت پاداش به دست اندرکاران تدوین بودجه سال ۹۲	۱۳۸ میلیون ۳۰۰ هزار
تقدیر از مدیران سازمان به مناسبت جشن شصتمین سالگرد و هفته تأمین اجتماعی	۷۳۳ میلیون
به ۱۸ نفر از مدیران و کارکنان سازمان بابت تولید ویژه نامه عملکرد یکساله سازمان	۲۷ میلیون
تقدیر از اعضاء ستاد بزرگداشت شصتمین سالگرد تأمین سازمان	۱۲۰ میلیون
تسویه کارت هدیه اعطایی به ۱۰ نفر از معاونان	۲۴ میلیون و ۱۰۰ هزار
تسویه کارتهای هدیه به ۲۵ نفر از مدیران و کارکنان	۵۰ میلیون
تسویه هدیه به برخی از مدیران	۴۲ سکه تمام بهار آزادی
کارت هدیه به دست اندرکاران دفتر راهبری سیستمها و پروژه ICT	۶۰ میلیون
کمک به کانون انجمن های صنفی کارگران کوره پز خانه های استان تهران	۱۰۰ میلیون وجه نقد و ۱۰۰ میلیون بن رفاه
در ۵ نوبت به کانون انجمن های صنفی کارگران کوره پز خانه های استان تهران بابت کمک و هزینه های اردو پرداخت شده است	۱۶۲ میلیون و ۶۰۰ هزار
پرداخت به مطبوعات به منظور چاپ آگهی تشکر کانون های کارگری	۸۲ میلیون
پرداخت به مطبوعات به منظور چاپ پوستر شصتمین سالگرد سازمان	۷۳ میلیون ۳۰۰ هزار
پرداخت به مطبوعات به منظور چاپ آگهی جشن تأمین اجتماعی	۸۴ میلیون و ۴ هزار
پرداخت به مطبوعات به منظور چاپ آگهی تقدیر از شصت چهره ماندگار	۶۳ میلیون و ۸۰۴ هزار

سربازان فاسد ولایت

هم بابک زنجانی^{۲۸} و هم سعید مرتضوی^{۲۹} خود را بسیجیان و سربازان ولایت می‌نامیدند، اما امروز یکی از آنها در زندان است و دیگری در انتظار دادگاه تجدید نظر! اما به هم رسیدن این دو در پرونده فساد سازمان تامین اجتماعی نیز نکات مهمی را به همراه دارد. همانطور که پیشتر به آن اشاره کردیم مرتضوی یکی از اهداف خود در قبول تصدی پست ریاست سازمان تامین اجتماعی را «تبدیل شرکت‌های صندوق به بازوی بزرگ نظام برای رفع تحریم‌ها» بیان می‌کند.^{۳۰} رابطه تامین اجتماعی و بابک زنجانی را در ۴ مرحله می‌توان بررسی کرد:

(۱) در تاریخ ۲۶ آذرماه سال ۹۱ هیات مدیره سازمان تامین اجتماعی فروش شرکت‌های واگذار شده از سوی دولت را قانونی می‌کند. بنا بر این مصوبه «شرکت‌هایی که در بخش سرمایه‌گذاری‌های انتقاعی فاقد بازده مورد انتظار بوده و یا متناسب با سیاست‌گذاری‌های سرمایه‌گذاری نمی‌باشند توسط هیئت مدیره به فروش برسند».

(۲) یک روز بعد از مصوبه هیات مدیره سازمان تامین اجتماعی در تاریخ ۲۷ آذرماه سال ۹۱ تفاهم‌نامه واگذاری ۱۳۸ شرکت تولیدی و خدماتی تامین اجتماعی به شرکت سورینت قشم در قبال دریافت ۴۴۲ میلیارد بین معادل ۴ میلیارد یورو امضا می‌شود. پای این تفاهم‌نامه را «دکتر سعید مرتضوی» مدیرعامل تامین اجتماعی، سید نورالدین شهنازی زاده رئیس هیئت مدیره تامین اجتماعی، نجات‌امینی معاون اقتصادی سازمان تامین اجتماعی، محمدرضا حیدری مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی (شستا) و از جانب سورینت قشم بابک زنجانی به عنوان مدیرعامل و حمید فلاح هروی به عنوان رئیس هیئت مدیره شرکت امضا کرده‌اند.

بخشی از شرکت‌ها در تملک ۱۰۰٪ تامین اجتماعی قرار داشتند و هیچکدام از آنها بر اساس اعلام مزایده و ارزش‌گذاری کارشناسی دادگستری منتقل نشده است. از سویی دیگر بر اساس مصوبه هیات مدیره سازمان تامین اجتماعی مدیرعامل اجازه فروش شرکت‌های فاقد بازده را داده است و شرکت‌هایی که تحت تفاهم‌نامه با سورینت قشم بوده است حداقل ۵ هتل، یک شرکت هواپیمایی و یک شرکت کشتیرانی، سهام دو بانک و ۲ واحد پتروشیمی منجمله پتروشیمی آبادان و پتروشیمی امیرکبیر بوده است که همگی در سال‌های گذشته خود با سود سرمایه از ۲۰ تا ۱۶۲ درصدی همراه بوده‌اند.

(۳) در تاریخ ۳ دی‌ماه ۹۱، شش روز پس از انعقاد تفاهم‌نامه، نامه‌ای از مدیریت امور بین‌الملل بانک مسکن خطاب به سعید مرتضوی، مدیرعامل وقت تامین اجتماعی ارسال شده است مبنی بر اینکه مبلغ ۴۴۵۲۴۴۵۰۰ ریال (معادل ۴ میلیون یورو) به موجب حواله ارزی از «اولین بانک سرمایه‌گذاری اسلامی» در مالزی (بانک متعلق به بابک زنجانی) توسط بانک مسکن دریافت شده است. این به معنی دریافت کامل مبلغ مندرج در تفاهم‌نامه از سوی تامین اجتماعی است. بعد از دریافت تأییده بانک مسکن رئیس هیئت مدیره شرکت سورینت قشم از مرتضوی می‌خواهد که مبلغ مذکور را در قالب پنج چک تضمینی در اختیار او قرار دهد و با دستور مرتضوی این پنج چک در اختیار بابک زنجانی قرار

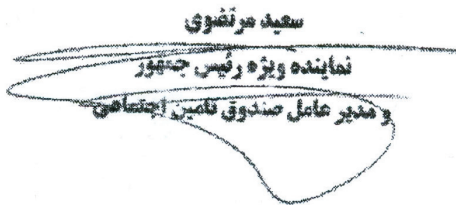
می‌گیرد. رقم این چک بعدها در کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی ۱۷ هزار میلیارد تومان اعلام شد^{۲۱}. همین مجلس ارزش حدودی شرکت‌های واگذار شده را بالغ بر ۵۰ هزار میلیارد تومان برآورد می‌کند. از سویی دیگر وکیل مدافع شاکیان پرونده تامین اجتماعی بعدها **فاش**^{۲۲} ساخت این پول‌ها «به عنوان بخشی از دیون توسط بابک زنجانی به وزارت نفت داده شده است» و در واقع چک‌های تضمینی از سوی بابک زنجانی «خرج» شده است. اما در تاریخ ۱۳ دی ۹۱، ۱۰ روز پس از این نامه، مدیریت امور بین‌الملل بانک مسکن نامه دیگری خطاب به مرتضوی ارسال می‌کند مبنی بر اینکه بانک دریافت‌کننده وجه حواله ارزی سازمان تامین اجتماعی، در فهرست جدید تحریم‌های آمریکا و اروپا قرار گرفته است و بنابراین وجه مورد نظر قابلیت انتقال بین‌المللی توسط بانک یاد شده را ندارد.

(۴) با اینکه سعید مرتضوی از طریق نامه بانک مسکن مطلع بوده است که تمام مبلغ قرارداد از سوی بانک بابک زنجانی در مالزی قابل ارسال به ایران و نقد شدن نیست اما در پاسخ به نامه بابک زنجانی در تاریخ ۲ بهمن ۱۳۹۱ دستور همکاری معاونت اقتصادی سازمان تامین اجتماعی را صادر می‌کند تا تفاهنامه «بدون آسیب» اجرایی شود.

اما با تغییر دولت در سال ۹۲ و تغییرات در سازمان تامین اجتماعی سرانجام کمیسیون اصل ۹۰ مجلس در ۲۶ آذر ۱۳۹۲ قرارداد مابین سازمان تامین اجتماعی و سورینت قشم را «کان‌لم‌یکن» اعلام می‌کند^{۲۳}. در جلسه کمیسیون اصل ۹۰ مقرر می‌شود تا بابک زنجانی چک ۱۷ هزار میلیارد تومانی را به سازمان بازگرداند.

همانطور که پیشتر هم اشاره شد گفته می‌شود این چک به عنوان بخشی از بدهی بابک زنجانی به وزارت نفت به حساب بانک مرکزی واریز شده است، این در حالی است که بانک مرکزی دریافت چنین وجهی را تکذیب می‌کند و از آنجا که تا امروز لاشه این چک به سازمان تامین اجتماعی بازپس داده نشده است، سرنوشت این مبلغ همچنان در حاله‌ای از ابهام است.

اسحاق جهانگیری؛ معاون اول حسن روحانی در مورد بدهی‌های بابک زنجانی و مساله تامین اجتماعی با اشاره به اینکه زنجانی «۲ میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار» به دولت بدهکار است **می‌گوید**^{۲۴}: «او از سازمان تامین اجتماعی نیز ۳۰ هزار میلیارد تومان پول گرفته که آن را نیز پرداخت نکرده است. اکنون او هیچ ردی از این پول‌هایی که گرفته برجا نگذاشته و دست همه خالی است».

فساد سیاسی

اعداد و ارقام بزرگ در فساد تامین اجتماعی اما جنبه‌های دیگری را نیز داشت. هر چند اعداد این بخش به میزان میلیاردهای بخش اقتصادی نمی‌رسد اما اثر آنها ابعاد گسترده‌ای را شامل می‌شود. یکی از موضوعاتی که به **تایید**^{۲۵} هیات تحقیق و تفحص مجلس شورای اسلامی نیز رسیده است، موضوع رانت‌هایی است که شامل **روزنامه خورشید**^{۲۶} و به تبع آن یک جریان سیاسی خاص شده است.

روزنامه خورشید برای انتشار خود فراز و نشیب‌های بسیاری را تجربه کرد. اولین شماره این روزنامه در روز عید فطر سال ۱۳۸۷ منتشر می‌شود اما انتشار آن به مدت ۶ ماه متوقف شد^{۲۷}. بودجه اولیه راه‌اندازی این روزنامه ۱۲ میلیارد تومان تخمین زده شد که ۸ میلیارد تومان آن از سوی سازمان تامین اجتماعی تامین شد. با تمام هزینه‌های انجام شده و **خرید**^{۲۸} تجهیزات چاپخانه‌ای از آلمان و ژاپن، پس از آنکه رهبر جمهوری اسلامی دستور به «اصلاح الگوی مصرف» را در یکی از پیام‌های نوروزی خود صادر کرد، علی ذبیحی مدیرعاملی که جانشین محسن احمدی شده بود، **دستور**^{۲۹} به عدم انتشار روزنامه خورشید و افتتاح چاپخانه آنرا صادر کرد. این «اصلاح» تا زمان روی کار آمدن سعید مرتضوی بیشتر دوام نیاورد و با ورود او به سازمان، روزنامه خورشید نیز انتشار سراسری خود را آغاز کرد. محمدرضا تقوی، مدیر مسئول روزنامه خورشید پیش از ورودش به این روزنامه سردبیر روزنامه بامداد متعلق به علی کردان بود. محسن یزدانخواه مشاور وزیر رفاه و تامین اجتماعی در دولت سید محمد خاتمی در زمان مدیرعاملی حسنعلی ضیایی در نامه‌ای با اشاره به «کاهش ۵/۵ درصدی تعداد بیمه شدگان و کسری سازمان تامین اجتماعی برای تامین هزینه‌های خود» می‌گوید: «انتشار روزنامه خورشید با سرمایه‌گذاری ده میلیارد تومان از حقوق بیمه شدگان که نه در صلاحیت‌های تخصصی آن سازمان و نه در حوزه مأموریت آن می‌باشد و از همه مهم‌تر اندک منافی را نیز برای شرکای اجتماعی سازمان به همراه نخواهد داشت چگونه قابل توجیه می‌باشد».

عبدالرضا مصری وزیر رفاه و تامین اجتماعی در دولت اول محمود احمدی نژاد با اشاره به اینکه در زمان وزارت او «هیچ بودجه‌ای» برای روزنامه خورشید خرج نشده بود **می‌گوید**: «تا زمانی که من در وزارت رفاه و تامین اجتماعی بودم، حتی یک‌ریال از منابع سازمان تامین اجتماعی نه برای روزنامه خورشید و نه برای هر امر دیگری که برای دولت بود، اختصاص نیافت؛ به دلیل اینکه منابع سازمان تامین اجتماعی برای مردم است و دولت حق تصرف در آن را ندارد».

خورشید بی فروغ خورشید

روزنامه خورشید در اسم به نام سازمان تامین اجتماعی به منظور «تحقق شعارهای رئیس جمهور در زمینه گسترش آزادی‌های اجتماعی» اما در واقع تبدیل به جریان مدافع دولت احمدی نژاد و نزدیکان او شد. چاپ عکس محمدرضا رحیمی، معاون اول و اسفندیار رحیم مشایی، رئیس دفتر محمود احمدی نژاد و تیتراژهای این روزنامه انتقادات زیادی را از سوی «اصولگرایان» برانگیخت. محمدعلی اسفغانی نماینده و سخنگوی کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی در مورد استفاده این روزنامه برای تبلیغات انتخاباتی **می‌گوید**: «روزنامه یا خبرگزاری که متعلق به نهادهای دولتی است و با هزینه بیت‌المال اداره می‌شود، نمی‌تواند تریبون تبلیغاتی نامزد خاصی قرار یا اینکه جایگاهی برای تخریب دیگر نامزدها باشد».

بر اساس گزارش تحقیق و تفحص مجلس شورای اسلامی در مورد فساد تامین اجتماعی به انتشار روزنامه خورشید نیز اشاره شده است. در این گزارش به انتشار مجموعاً ۵ میلیون و ۹۳۵ هزار نسخه (از شماره ۱۳۷ تا ۵۰۰) اشاره شده است. نکته آنجاست که با توجه به میانگین ۱۶ هزار و سیصد نسخه‌ای این روزنامه اما در ۵ شماره‌ی منتهی به برگزاری انتخابات همزمان ریاست جمهوری و شوراهای شهر و روستا، این میزان بین ۲۴۹۰۰ تا ۳۵۰۰۰ نسخه به چاپ رسیده است.

در بخش تخلفات مالی به پرداخت کمک‌های مالی به جبهه متحد کارگران ایران اسلامی اشاره شد. جبهه‌ای که سرلیست آن برای شرکت

KAYHAN.LONDON

رسیده‌های دریافتی کوره پزخانه‌های استان تهران قید شده است که مبالغ دریافتی و یا بن‌های خرید تماما برای «پرداخت به کارگران نیازمند» در نظر گرفته شده است. (تمام رسیده‌ها موجود است)

ناصر برهانی (هیأت مدیره کانون هماهنگی شوراهای اسلامی کار - استان تهران) نیز در دو فقره چک که یکی به منظور حمایت از برنامه‌های آموزشی «جبهه متحد کارگران ایران اسلامی» و دیگری بدون عنوان مشخصی مبلغ ۵۹ میلیون تومان دریافت کرده است.

علی اکبر خبازها (کانون عالی کارگران بازنشسته و مستمری بگیران سازمان تأمین اجتماعی) نیز مبلغ ۹۶ میلیون تومان را دریافت کرده است. خبازها از آغازین روزهای انتخاب مرتضوی به حمایت از او پرداخته و در مورد انتخاب مرتضوی **می‌گوید**^{۴۷}:

«مرتضوی انتخاب رییس جمهور بود و آقای احمدی‌نژاد کسی نیست که حرفش را پس بگیرد دیدید که تا پای استیضاح وزیرش هم رفت. برای نمونه ایشان در مورد رحیم مشایی هم پای حرفش ایستاده است». او در مصاحبه‌ای دیگر با تاکید بر اینکه برای او تنها «مساله بازنشستگان» مهم است و «به مواضع سیاسی آقای مرتضوی» کاری ندارد، **می‌گوید**^{۴۸}:

«به نفع بازنشسته‌ها هم هست که آقای مرتضوی در تأمین اجتماعی بماند».

اما آنچه که پیداست مواضع و کارنامه‌ی سیاسی «آقای مرتضوی» برای خبازها با اهمیت است. پس از آنکه به ناگاه پدر امیر جوادی‌فر از کشته شدگان بازداشت‌گاه کهریزک «**اقرار و اعتراف**»^{۴۹} کرد که «دکتر سعید مرتضوی» هیچ تقصیری نداشته است، جمعی از مدیران و پرسنل سازمان تأمین اجتماعی به صورت «خودجوش» به دیدار علی جوادی‌فر می‌روند و از این اقدام «خدایسندانه» تشکر **می‌کنند**^{۵۰}.

در این **دیدار**^{۵۱} علی اکبر خبازها «اقدام ارزنده» جوادی‌فر را «نشانه حق‌پذیری و حق‌طلبی» و همچنین ناصر برهانی «اقدام شجاعانه و گرانقدر» او در «توجه به حق و حقیقت در وقایع پرنده کهریزک» را قابل تقدیر دانستند.

نکته‌ی دیگر در این مورد **انتشار**^{۵۲} نامه تشکر تشکل‌های کارگری در برخی از مطبوعات است که علیرغم **تکذیب**^{۵۳} خبازها اما در گزارش تحقیق و تفحص مجلس مبلغ ۸۲ میلیون تومان به این منظور از صندوق سازمان تأمین اجتماعی تامین شده است.

هزینه انتخابات از جیب بیمه‌شدگان

مدتی بعد اما باز هم ناصر برهانی خبرساز شد. در فروردین ۱۳۹۲ و دو ماه مانده به برگزاری انتخابات همزمان ریاست جمهوری و شوراهای شهر و روستا «جبهه متحد کارگران ایران اسلامی» با شعار «دولت خدمت، اقتدار ملت و معیشت کارگر» اعلام موجودیت **می‌کند**^{۵۴}. در اولین جلسه این جبهه تازه تاسیس خبازها، عباسی و برهانی حضور داشتند.

این جبهه از چند تشکل کارگری منجمله کانون عالی بازنشستگان و مستمری بگیران، کانون‌های شوراهای اسلامی کار کشور و کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران ایران تشکیل شد. اما پس از برگزاری انتخابات کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران با صدور اعلامیه‌ای خروج خود را از این جبهه متحد اعلام می‌کند. در **بیانیه**^{۵۵} این کانون آمده است: «هیأت مدیره معتقد است ایجاد و فعالیت‌های تشکلات کارگری بایستی در راستای منافع کارگران و تشکلات کارگری باشد

نه ابزاری برای مقاصد سیاسی». عمده فعالیت این جبهه در ایام انتخابات به روی انتخابات شوراهای شهر و روستا و بخصوص شورای شهر تهران متمرکز بود. اولین میتینگ انتخاباتی این جبهه در ۱۷ خرداد ۹۲ و در سالن نگین برگزار می‌شود. با اینکه شیخ‌الاسلامی در نامه‌ی خود بعد از انتشار گزارش تحقیق و تفحص مجلس شورای اسلامی گفته بود «بدون اطلاع من» جبهه متحد مرا به عنوان سرلیست معرفی کرده اند اما در همین جلسه به همراه سعید مرتضوی **حضور** داشته و به ایراد سخنرانی می‌پردازند^{۵۷}. در این جلسه سعید مرتضوی «ورود نمایندگانی از تشکلهای کارگری و افراد نزدیک به تأمین اجتماعی در شوراهای اسلامی» را باعث تأمین حقوق کارگران دانسته و شیخ‌الاسلامی نیز با اشاره به اینکه «از زمان فعالیت دکتر احمدی‌نژاد در شهرداری تهران خاطرات خوبی باقی مانده» می‌گوید: «ما با این انگیزه که این دوره درخشان را در شهر تهران تکرار کنیم پا به عرصه انتخابات گذاشته‌ایم».

اما شیخ‌الاسلامی در مسیر «تکرار خاطره خوش» تنها نبود. در لیست جبهه متحد کارگران ایران اسلامی، هما فلاح تفتی همسر سعید مرتضوی و مدیرکل مرکز آموزش و پژوهش سازمان تأمین اجتماعی، پروین احمدی نژاد و نرگس خبازها دختر علی اکبر خبازها نیز با او همراه بودند^{۵۸}.

نتایج انتخابات شورای شهر اما به کام جبهه متحد نبود. شیخ‌الاسلامی رتبه ۸۱ و احمدی نژاد ۹۷، فلاح ۱۱۴ و خبازها ۱۲۳ شدند^{۵۹}.

منابع

1. <http://hamshahrionline.ir/details/162463>
2. <http://www.khabaronline.ir/detail/14353/Politics/parliament>
3. <http://www.rahesabz.net/story/29749/>
4. http://www.bbc.co.uk/persian/iran/2009/07/090728_he_ir88_karizak.shtml
5. <http://alef.ir/vdcbgab0.rhb88piuur.html?61410>
6. <http://www.khabaronline.ir/%28X%281%29S%285o4zkfprnuco4zkfprnucuvkq3vxkrdvyc%29%29/detail/14928/society/judiciary>
7. <http://www.donya-e-eqtasad.com/news/571620/>
8. <http://www.asriran.com/fa/pages/?cid=82823>
9. http://www.bbc.co.uk/persian/iran/2009/12/091216_na_mortazavi_appointment.shtml
10. http://www.bbc.co.uk/persian/iran/2012/03/120313_106_mortazavi_complain_media.shtml
11. <http://www.jonoubiran.com/telex-16245.html>
12. <http://khabaronline.ir/detail/204380>
13. <http://jahannews.com/vdccx4qix2bqs08.ala2.html>
14. <http://www.tarabarnews.com/m-11993.htm>
15. <http://www.khabaronline.ir/detail/181283/society/1969>
16. <http://khabaronline.ir/detail/204380>
17. <http://jahannews.com/vdccx4qix2bqs08.ala2.html>
18. <http://aftabnews.ir/vdcji8evauqei8z.fsfu.html>
19. <http://www.rooznamehrasmi.ir/Laws/ShowLaw.aspx?Code=134>
20. <http://rooznamehrasmi.ir/Laws/ShowLaw.aspx?Code=155>
21. <http://www.baharnews.ir/prtj.oefuqet8sfzu.html>
22. <http://rc.majlis.ir/fa/law/show/827905>
23. <http://www.donya-e-eqtasad.com/news/528227/>
24. <http://alef.ir/vdcau0n6649n0m1.k5k4.html?177521>
25. <https://www.youtube.com/watch?v=o9I9zYH58Xo>
26. <http://alef.ir/vdcau0n6649n0m1.k5k4.html?177521>
27. http://www.bbc.co.uk/persian/iran/2013/02/130216_145_khamenei_speech_majlis.shtml
28. <http://khabarfarsi.com/ext/6370715>
29. <http://www.jamnews.ir/TextVersionDetail/148085>

30. http://www.radiofarda.com/content/f12_babak_zanjani_deals_canceled/25202651.html
31. <http://ensafnews.com/index.aspx/n/11067>
32. <http://alef.ir/vdcjxie8auqeyxz.fsfu.html?205447>
33. <http://alef.ir/vdcgut9xwak9xq4.rpra.html?224173>
34. <http://ensafnews.com/index.aspx/n/2218>
35. <http://www.khorshidnews.org/>
36. <http://www.asriran.com/view.php?id=30041>
37. <http://www.fardanews.com/fa/news/78435/%DA%86%D8%A7%D9%BE%D8%AE%D8%A7%D9%86%D9%87-%D8%AA%D8%A7%D9%85%D9%8A%D9%86-%D8%A7%D8%AC%D8%AA%D9%85%D8%A7%D8%B9%DB%8C-%D9%83%D8%A7%D9%84%D8%A7%DB%8C-%D9%85%D8%AA%D8%B1%D9%88%D9%83%D9%87-%D8%B4%D8%AF>
38. <http://www.mardomak.net/story/8829>
39. <http://icana.ir/Fa/News/250982>
40. <http://www.baharnews.ir/prtexp8z.jh8zei9bbj.html>
41. <http://ensafnews.com/index.aspx/n/2218>
42. <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13920918000166>
43. <http://www.farsnews.com/printable.php?nn=13920917001542>
44. <http://www.dolat.ir/NSite/FullStory/News/?Serv=13&Id=223707>
45. <http://www.dolat.ir/Images/News/AttachFile/25-10-1391/FILE634937713209408750.pdf>
46. <http://www.afsaran.ir/link/99521>
47. <http://www.andishehha.com/m-22446.htm>
48. http://cdn.tabnak.ir/files/fa/news/1392/3/11/259895_550.jpg
49. http://persian.iranhumanrights.org/1392/02/kahrizak_trial_10/
50. <http://tnews.ir/news/6BA614689841.html>
51. <http://www.khabaronline.ir/detail/331295/society/3321>
52. <http://fararu.com/fa/news/177361/%D8%AE%D8%A8%D8%A7%D8%B2%D9%87%D8%A7-%D8%A8%D8%B1%D8%A7%DB%8C-%D8%AA%D8%B4%DA%A9%D8%B1-%D8%A7%D8%B2-%D8%AC%D9%88%D8%A7%D8%AF%DB%8C%E2%80%8C%D9%81%D8%B1-%D9%BE%D9%88%D9%84-%D9%86%D8%AF%D8%A7%D8%AF%D9%85>
53. <http://khabarfarsi.com/ext/5426952>
54. <http://www.irankanoon.ir/>
55. http://www.mojnews.com/fa/Miscellaneous/ViewContents.aspx?Contract=cms_Contents_I_News&r=1185646
56. <http://www.pooyanews.com/?portfolio=%D8%AF%DA%A9%D8%AA%D8%B1-%D8%B3%D8%B9%DB%8C%D8%AF-%D9%85%D8%B1%D8%AA%D8%B6%D9%88%D-B%8C-%D9%85%D8%AF%DB%8C%D8%B1%D8%B9%D8%A7%D9%85%D9%84-%D8%B3%D8%A7%D8%B2%D9%85%D8%A7%D9%86-%D8%AA%D8%A3%D9%85%DB%8C>
57. http://www.yazdinews.ir/SC.php?type=component_sections&id=2&t2=DT&sid=4256
58. http://cdn.tabnak.ir/files/fa/news/1392/3/29/265383_348.pdf